

*Рубцова Дар'я Сергіївна,  
студентка 4 курсу бакалаврату  
спеціальності «Психологія»*

*Науковий керівник:  
кандидат психологічних наук, доцент  
Лупійко Людмила Васиївна*

### **«Особливості мотивації підлітків під час дистанційного навчання»**

Одним із найважливіших факторів успішного дистанційного навчання є ефективна мотивація учня. Велику частину часу учень, що працює онлайн проводить в самостійному освоєнні матеріалу, для чого необхідні концентрація уваги, наполегливість, бажання вчитися тощо. У науковій літературі (Н. Бикова [1], С. Деуліна [2], В. Коротаєва [3], В. Міхальова [4], А. Маркєєва [5], А. Ромашова [2]) стверджується, що в дистанційному навчанні традиційні форми мотивування учнів досить складно реалізувати, тому виникає необхідність трансформації звичних методів. Наголошено, що деякі види мотивації набувають особливого значення, зокрема: хороші оцінки, схвалення, успіх, заохочення батьків і педагогів, подарунки та бонуси, перспектива випередити або наздогнати однолітків, прогнози на майбутній успіх чи невдачу в житті і кар'єрі, радість пізнання і можливість самореалізації.

А. Ромашова зазначає, що при правильній організації, дистанційне навчання в школі дає можливість здобувати освіту з максимальним урахуванням індивідуальності кожного користувача, але в повній відповідності з державними стандартами. Базовими принципами, на основі яких створюються системи дистанційної освіти, є доступність навчання. Показником успішності в онлайн навчанні служить відмітка педагога, але в той же час дистанційна система дає можливість для розгорнутої відповіді педагога з оцінюванням, не обмежуючи обговорення результатів виконаної роботи одним уроком. Саме зворотній зв'язок, навіть у вигляді онлайн-повідомлення, здатна мотивувати учня зокрема підлітка якому увага вкрай необхідна [4].

Н. Бикова вважає, що « форма онлайн навчання стає все більш затребуваною, але її головною проблемою залишається забезпечення якісного і безперебійного зв'язку між усіма учасниками. До цього важко прийти, адже варто враховувати індивідуальні особливості учнів, різні технічні характеристики комп'ютерів, територіальну віддаленість» [1, с. 4]. С. Деуліна стверджує, що дистанційна шкільна освіта пов'язана з рядом труднощів, а саме: інформація, що надається учневі, вимагає від нього самостійного осмислення; велика для вчителя трудомісткість, ніж при традиційній формі навчання; обмежені можливості для педагогічної імпровізації, так як алгоритм представлення інформації продумується заздалегідь; жорсткий часовий режим. Крім того, дослідження виявили, що неоднаковий початковий рівень учнів, різні форми організації і індивідуальні маршрути занять призводять до того, що на виході результати у «дистанційників» часто нижче, ніж у дітей, що навчаються традиційно [2].

У науковій літературі визначено умови ефективної реалізації дистанційної освіти: організацію єдиного електронного освітнього середовища, яка буде забезпечувати взаємодію всіх користувачів; зберігання, регулярне оновлення і систематизацію навчально-методичних ресурсів; підтримку учасників навчальної діяльності за допомогою дистанційних технологій; моніторинг дистанційного навчального процесу та його ефективності. Навчальний процес повинен реалізовуватися на основі планів, адаптованих до специфіки організації навчання.

Для формування стійкого позитивного ставлення у підлітків до навчання як до джерела розвитку і реалізації особистісного потенціалу, необхідна внутрішня мотивація, заснована не на зовнішній винагороді, а на задоволенні від змісту діяльності. Так, основним завданням педагога у роботі із підлітками є підтримка інтересу до предмету, який викладається.

У форматі дистанційного навчання зворотна реакція педагога іноді неможлива, тому підлітки можуть не зрозуміти тему, що провокує зниження мотивації навчання. Також до

однієї з проблем, що провокує зниження рівня навчальної мотивації можна віднести труднощі з організацією та проведенням уроків-відеоконференцій. Маркєєва А. зазначає, що підлітку необхідно розуміння, для чого це заняття необхідно і що дасть у майбутньому. Тому весь навчальний матеріал повинен відповідати потребам певного віку, що особливо необхідно враховувати при плануванні та підготовці дистанційних занять з підлітками [5].

Таким чином, джерелом мотивації у дистанційному навчанні є почуття внутрішньої впевненості школяра в успішності оволодіння їм навчальним матеріалом. Необхідно відзначати будь-яку позитивну динаміку, нехай і мінімальну, оскільки саме це сприяє зростанню впевненості того, хто навчається в своїх силах. Фіксація на внутрішньому задоволенні підлітка від успішно виконаного завдання є фундаментом для підвищення мотивації.

#### Список використаної літератури:

1. Быкова Н. Н. Мотивация обучающихся при применении дистанционных образовательных технологий [Электронный ресурс]. *Вестник ЛГУ им. А. С. Пушкина*. 2016. № 4–2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/motivatsiya-obuchayuschih-sya-pri-primenenii-distantsionnyh-obrazovatelnyh-tehnologiy> (дата звернення - 12.03.16)
2. Деулина С. А. Ромашова И. А. Аспекты мотивации учебной деятельности школьников [Электронный ресурс]. *Проблемы современного педагогического образования*. 2019. № 62–4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/aspekty-motivatsii-uchebnoy-deyatelnosti-shkolnikov> (дата звернення - 10.06.19)
3. Коротаева Е. В. О дидактических основах обучения в дистанционном формате [Электронный ресурс]. *Педагогическое образование*. 2012. № 5. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/o-didakticheskikh-osnovah-obucheniya-v-distantsionnom-formate>. (дата звернення - 09.04.12)
4. Михалёва Г. В., Ромашова Т.В. Особенности дистанционного обучения в системе образования [Электронный ресурс]. *Актуальные вопросы современной педагогики : материалы V Междунар. науч. конф. (г. Уфа, май 2014 г.)*. Т. 0. Уфа : Лето, 2014. С. 39-41. URL: <https://moluch.ru/conf/ped/archive/103/5613/> (дата звернення - 05.05.14)
5. Маркеева А. А. Проблема мотивации школьников в дистанционном обучении [Электронный ресурс]. *Школьная педагогика*. 2020. № 2 (18). С. 1-4. URL: <https://moluch.ru/th/2/archive/164/5177/> (дата звернення - 03.07.20)